

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

עו.

עין משפט
נר מצוה

(א) פ"י דפועלים בני חמה העיר יודעים מהנה הנהר. הרב המגיד, (ב) פ"י הרמב"ם חופרי חממה, (ג) וז"ל מהגרייט. ועי' (ד) ז"ק קט"ו: לעיל י"ג. (ה) ע"י מ"ב דקדוש ת"י. ד"ה חלה שט"ו. (ו) ונעיל יוד. וז"ק קט"ו: (ז) ונעיל. (ח) ונעיל. (ט) ונעיל. (י) ונעיל.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה חממה וכו' ראשון דספיקא: (ב) בא"י ולא פשע במה שלא הולכים שם:

גליון הש"ס

גמ' בין שבתות לקבלנות. עין לעיל דף פ"א ע"פ תוס' ד"ה וז"ל:

הגהות הגר"א

[א] גמ' וז"ל (לח) חממה: [ב] שם וסוף. י"ג בשעת עשייתו תמלי:

מוסף רש"י

פועל יכול לחזור בו אפילו בחצי היום. שא"ת שלו נעמד שם כל לעמוד לו שוכר מבין אפילו לחזור בו יחזור בו (ועי' י"ג).

פסידא דפועלים. גשמיים שירדו הפסד פועלים הוא ללא יחיד להו מדי דלמרי להו מזליכו גרס: לא סיירא מאורסא פסידא דבעל הבית. דלמרי ליה מי ימיר דלדעתא דההוא ארעא אגרמן: לדוולא. להשקות שדות: וחסא מטרא. והסקה אומה ואינה לריכה

ועלה ונכנס בחיילין העשויין בשדה ומתן היא שמה ואינה לריכה לדוולא: **פסידא דבעל הבית.** דפועלים אינן יודעין במנהג שדהו שיהא נהר עולה להשקותו אך הוא היה יודע: **ופסיק נהרא.** שממנו משקיין: **אכלושי דמחואו.** במחואו שהוא עירו של רבא היו בני אדם הרגילים לשאת משאות תמיד וכשיושגין בטלים קשה להן: **יד פועל על העליונה.** ואפילו הוא חוזר בו דיכול לחזור בו כדכתיב (ויקרא כה) כי עבדי הם ולא עבדים דומה לו כעבד צמרוס תמריא (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאגר אגורי דוולא ואתא מטרא פסידא דפועלים. משמע הכא דהלכה כרבא דליכא מאן דפליג וזמיה דלמרי בני אגמור (גמ' דף ק"ג ע"ב) ושם ד"ה רבא) ההוא דלמרי ליה לאריסיה כ"ע דלו תלמא ושקלי ריבעא וזת דלי ארבעה ושקול תלמא לסוף אתי מטרא אמר רב יוסף הא לא ללה רבא אמר הא לא אנטרין ומפרש טעמא דרבא משום דמשמיה רמימי עליה ומוכח התם דהלכה כרבא וז"ל דדוקא דאריס ריבעא לקרקע דאריסות נותן לו השליש אפילו אתי מיטרא מספק דשמא לא אתי כמו שאר אריסי דסקלי ריבעא אפי' אתי מיטרא לא ינטרן דליות תלמא אכל הכא פועלים שאינם אריסיין אלא נותן להם שכירות על המלאכה אפי' התחילו במלאכה אין להם לטול אלא לפי מה שעשו כיון דלא נחמי לארעא להיות בחזקת אריסין: **ואתא מיטרא** ב"ה

פסידא דפועלים. גשמיים שירדו הפסד פועלים הוא ללא יחיד להו מדי דלמרי להו מזליכו גרס: לא סיירא מאורסא פסידא דבעל הבית. דלמרי ליה מי ימיר דלדעתא דההוא ארעא אגרמן: לדוולא. להשקות שדות: וחסא מטרא. והסקה אומה ואינה לריכה

ועלה ונכנס בחיילין העשויין בשדה ומתן היא שמה ואינה לריכה לדוולא: **פסידא דבעל הבית.** דפועלים אינן יודעין במנהג שדהו שיהא נהר עולה להשקותו אך הוא היה יודע: **ופסיק נהרא.** שממנו משקיין: **אכלושי דמחואו.** במחואו שהוא עירו של רבא היו בני אדם הרגילים לשאת משאות תמיד וכשיושגין בטלים קשה להן: **יד פועל על העליונה.** ואפילו הוא חוזר בו דיכול לחזור בו כדכתיב (ויקרא כה) כי עבדי הם ולא עבדים דומה לו כעבד צמרוס תמריא (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים: **ואימרו.** לשון הפרש ונזור חסור ומתרחק מן הדבר ונלשון המקרא לעצבים ומהכא יליף לה (א"ב נ"ג) דקדושין (דף קכ"ב): **פשיטא.** דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי:

י"א א מ"י פ"ט מה"ג שכירות הלכה ו סמג עשין פט עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין ב ורכ אלפס כאן ונעתיין פ"ו דף קפ"א: כ ב מ"י שם עוש"ע שם ספק א: כ א ג ד ה מ"י שם הלכה א סמג שם עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ב ר ד ט עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ג ח ט עוש"ע שם ספקין א: כ ד י ו עוש"ע שם ספקין א: כ ה ל מ עוש"ע שם ספקין א: כ ו נ עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ז ס עוש"ע שם ספקין א:

י"א א מ"י פ"ט מה"ג שכירות הלכה ו סמג עשין פט עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין ב ורכ אלפס כאן ונעתיין פ"ו דף קפ"א: כ ב מ"י שם עוש"ע שם ספק א: כ א ג ד ה מ"י שם הלכה א סמג שם עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ב ר ד ט עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ג ח ט עוש"ע שם ספקין א: כ ד י ו עוש"ע שם ספקין א: כ ה ל מ עוש"ע שם ספקין א: כ ו נ עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ז ס עוש"ע שם ספקין א:

י"א א מ"י פ"ט מה"ג שכירות הלכה ו סמג עשין פט עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין ב ורכ אלפס כאן ונעתיין פ"ו דף קפ"א: כ ב מ"י שם עוש"ע שם ספק א: כ א ג ד ה מ"י שם הלכה א סמג שם עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ב ר ד ט עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ג ח ט עוש"ע שם ספקין א: כ ד י ו עוש"ע שם ספקין א: כ ה ל מ עוש"ע שם ספקין א: כ ו נ עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ז ס עוש"ע שם ספקין א:

י"א א מ"י פ"ט מה"ג שכירות הלכה ו סמג עשין פט עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין ב ורכ אלפס כאן ונעתיין פ"ו דף קפ"א: כ ב מ"י שם עוש"ע שם ספק א: כ א ג ד ה מ"י שם הלכה א סמג שם עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ב ר ד ט עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ג ח ט עוש"ע שם ספקין א: כ ד י ו עוש"ע שם ספקין א: כ ה ל מ עוש"ע שם ספקין א: כ ו נ עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ז ס עוש"ע שם ספקין א:

י"א א מ"י פ"ט מה"ג שכירות הלכה ו סמג עשין פט עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין ב ורכ אלפס כאן ונעתיין פ"ו דף קפ"א: כ ב מ"י שם עוש"ע שם ספק א: כ א ג ד ה מ"י שם הלכה א סמג שם עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ב ר ד ט עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ג ח ט עוש"ע שם ספקין א: כ ד י ו עוש"ע שם ספקין א: כ ה ל מ עוש"ע שם ספקין א: כ ו נ עוש"ע ח"מ ס"י של ספקין א: כ ז ס עוש"ע שם ספקין א:

(א) [לעיל ע"ג, (ב) ע"ג]
(ג) [לעיל ע"ג, (ד) ע"ג]
(ה) [לעיל ע"ג, (ו) ע"ג]
(ז) [לעיל ע"ג, (ח) ע"ג]
(ט) [לעיל ע"ג, (י) ע"ג]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הרי ענין
וכי וטבח וישר אותה:
(ב) ד"ה אבנא וכו'
תחת משא אבן בנקעה:
(ג) רש"י ד"ה הוחמה
וכי אלא אומריין אם היה
יכול: (ד) ד"ה ר' יוסף וכו'
תחת מלאכה פטור מ"מ
כיון: (ה) מא"ד דה"ה
כל ענין:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה אפילו וכו'
גירסת הרמב"ם איננה
במשנת הר"ם הלוי ח"ת
ס"ח:

הגהות הגר"א

[א] גמ' פשוט ס"י. י"ב
גירסת הרמב"ם איננה
לה זין שיה מלאכת
וקא ענין כו':

מוסף רש"י

אורידא דר"ה. אינה נע"ל
ל"ג:

השובר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

ע"ה

עין משפט
נר מצוה

מפני רעסה. דאן קהדי דכלאו אונסא דחויי גמי הוה מזנין לה
והאי דעיל ונפיק אחזי ממחר הוא לגבות שלא יחזור לוקח: **נעא**
לזבוגי במאה. היה צריך למאה וזו ורעה למכור שדה קטנה במאה
וזו ולא מלא לה לוקחין ומכר גדולה במאתים: **וקא עייל ונפיק אזווי.**

בגון שכחת הביצה לידו. וא"ת א"כ פשיטא וי"ל דה"ה אסמכתא
היא ולא קני א"כ דפועל לא נותן לו אלא לשכור כשירה ולא
מן הכל: **אפילו** זו ו"י מ"רין כו'. וה"ה אפילו זו שהלך בה קצרה
יותר אלא ש"ל חס להאריך: **הוחמה** בהר פטור. וא"ת למ"ד

ל"א א ב מ"י פ"ח מהל'
מכירה הלכה ה וע"י
נמ"מ סג ענין פ"ג
טו"ש ע"ה ח"ת ס"י ק"ק ענין
יג ענין ד'
ל"א ג ד מ"י פ"ט מהל'
שכירות הלכה ד סג
ענין פ"ט טו"ש ע"ה ח"ת ס"י
ע"ג ענין ו'
ל"ח ה מ"י ע"ס פ"ד הלכה
א טו"ש ע"ה ח"ת ס"י
ע"ג ענין ו'
ל"ב ר מ"י ע"ס טו"ש ע"ס
ענין ו'
ל"ז מ"י ע"ס פ"ה הלכה
א טו"ש ע"ה ח"ת ס"י
ח"ת ס"י ע"ג ענין ו':

מפני רעתה: [א] פשיטא בעי לזבוגי במאה
ולא אשכח וזבין במאתים וקא עייל ונפיק אחזי
לא קני אלא אי בעי לזבוגי במאה ולא אשכח
ואי טרח הוה משכח ולא טרח וזבין במאתים
וקא עייל ונפיק אחזי מאי כמוכר שדרה מפני
רעתה דמי או לא יתיקו: **שכר את החמר**
ואת הקדר וכו' שובר עליהן או **משעין:** עד
כמה שובר עליהן אמר רב נחמן: **יעד כדי**
שכרן איתביה רבא לרב נחמן: **עד ארבעים**
וחמשים וזו אמר ליה כי תניא ה"ה י"ב שבתה
חבילה לידו: **מתני'** השובר את החמר
להולוכו בהר והולוכו בבקעה בבקע' והולוכו
בהר אפילו זו עשר מילין וזו עשר מילין ומתה
חייב השובר את החמר להולוכו בהר
והולוכו בבקעה אם החליקה פטור ואם
הוחמה חייב ולהולוכו בבקעה והולוכו בהר
אם החליקה חייב ואם הוחמה פטור אם
מוחמת המעלה חייב **השובר את החמר**
והבריקה או שנעשית אנגריא אומר לו הרי
שלך לפניך מתה או נשברה חייב להעמיד
ל[ו] חמור: **גמ'** מ"ש רישא דלא קא מפליג
ומאי שנא סיפא דקא מפליג אמרי דבי ר' ינאי
רישא שמתה מחמת אויר דאמריין **י"א** אוריא
דהר קטלה ואמריין אוריא דבקעה קטלה ר'
יוסי בר חנינא אמר בגון שמתה מחמת
אובצנא רבה אמר בגון שהכשיה נחש רבי
חייא בר אבא אמר ר' יוחנן הא מני ר"מ היא
דאמר כל המעביר על דעת של בעל הבית
נקרא

לעומתה דלמר כפרק המפקיד (לעיל דף לו: ושם) לא מיעביא כו'
אלא אפילו למ"ד פטור הכא חייב דהכלל דאגמא קטלה משמע דלמ"ד
חייב א"כ כלאו האי טעמא אע"פ שהאונס היה נאכר בכל ענין
יש לדחות דאיימו דלמ"ד חייב נמי סמך אהאי טעמא דקאמר בסוף
דבבבא דאגמא קטלה דאם לא כן תקשי ליה ממתניתין דהכל דקאמר
הוחמה כהר פטור ומיהו למה שפירש בבבבא לא חשיב מחילתה
בפשיטא א"ש: **ואם הוחמה מחמת המעלה חייב.** וא"ת והיכי
ידעינן דרישא דקתני אורי. לא הוחמה ולא מחמת המעלה הוחמה
וי"ל דרישא של הוחמה בעלייתה שעלתה בלא טורח והלכה אחר
כן הרבה ולא היתה מועיה וזתר הכי הוחמה וא"כ שלא מחמת
מעלה היה ופטור: **בגון שמתה מחמת אויר.** פי' שידוע שאותו
יוס היה אויר משונה כהרים יותר מבקעה או איפכא משגל או
ממטר והוי מחילתו וסופו בפשיטה ולהכי נקט להולוכו כהר והולוכו
בבקעה ולא נקט להולוכו כהר זה והולוכו כהר אחר משום דאין
רגילות להשתנות אויר אלא מהירים לבקעות אבל מהר להר ומבקעה
לבקעה אין דרך אויר להשתנות: **רבי יוסי** בר חנינא אמר
שמתה מחמת אובצנא. שנתייגעה מחמת מלאכה ואף על גב דמתה
מחמת מלאכה (י) מ"מ כיון ששינה חייב שאם היה לו להולוכו כהר
לא היה מולוכו שם לא היתה מתייגעת מחמת מלאכה שם לפי
שאין טורח שם כמו כהר ולהכי חייב אפילו למ"ד מחילתו בפשיטה וסופו
באונס פטור אך על רבה דאמר בגון שהכשיה נחש קשה לריב"ס
אמאי נקט לדידיה הר ובקעה דה"ה מ' למינקט בקעה ובקעה א"ש דלעיל
קלקול להשתנות מהר לבקעה טפי מבקעה לבקעה ואר"י דרבה לעומת
דאית ליה מחילתו בפשיטה וסופו באונס חייב כדמשמע בס"פ
השובר את הפועלים (לקמן ד' נ: ושם) מדפריך ליה אצ"י אשפתא א"ש
דלהכי נקט הר ובקעה משום דהשתא הוי מחילתו בפשיטה אבל אם
(ב"ק ד' נו: ושם) דפריך ארבה דלמר והוא שחמרה הניחא למאן דאמר
מחילתו בפשיטה וסופו באונס פטור אלא למ"ד חייב מאי אכיל
למיימר הוי מני למיפקר דרבה אדרבה דאית ליה הכא חייב אי גרם
בתריווייהו רבה והשתא כל אלו אמוראים שזיין לתוך קוברים כרנא
דאמר מלאך המות מ"ל הכא כו' דלאצ"י דאמר הבבא דאגמא קטלה
אוריא שיהיה אומר אויר רע כלל יותר מאויר אחר דלאו דוקא נקט
הבבא דאגמא (ס) ה"ה כל שינוי אויר כדמוכח בשמעתין דהתם
הוא דנקט כסיפא הוחמה כהר והוחמה בבקעה חייב ה"ה מתה
דרכה כיון דהוי מחילתו בפשיטה אלא דבפטור דהר תני הוחמה
אשמועינן אף על גב דחיימוס הוי כהר טעמא לפטור בבקעה לא
מיפטור כהר אלא אדרבה הוי טעמא לחיובא וא"ת והא
שמעינן ליה מרישא דאפילו מתה דרכה חייב משום דהוי מחילתו
בפשיטה לענין הוחמה כהר אלא אדרבה הוי טעמא כ"ש
כשמתה ע"י החלקה דהר וחיימוס דבקעה דמחייב וי"ל דאי לא
אשמועינן כסיפא לא הוה ידעינן אמאי חשיב לה כרישא מחילתה
בפשיטה לחיובא אפילו כמתה דרכה וא"ת ולרנא וכל האמוראים
דהכל דפטרי כמתה דרכה אמאי תני כסיפא הוחמה כהר והוחמה
בבקעה פטור

ל"א א ב מ"י פ"ח מהל'
מכירה הלכה ה וע"י
נמ"מ סג ענין פ"ג
טו"ש ע"ה ח"ת ס"י ק"ק ענין
יג ענין ד'
ל"א ג ד מ"י פ"ט מהל'
שכירות הלכה ד סג
ענין פ"ט טו"ש ע"ה ח"ת ס"י
ע"ג ענין ו'
ל"ח ה מ"י ע"ס פ"ד הלכה
א טו"ש ע"ה ח"ת ס"י
ע"ג ענין ו'
ל"ב ר מ"י ע"ס טו"ש ע"ס
ענין ו'
ל"ז מ"י ע"ס פ"ה הלכה
א טו"ש ע"ה ח"ת ס"י
ח"ת ס"י ע"ג ענין ו':

שנעשית אנגריא. שנטולה לעבודת המלך: **אומר** לו. משכיר לשוכר:
הרי ענין לפניך. טלנה כמו שהיא סמויה ותלך שאף מולך גרם
כמו מולי וטוח (א) ואשר אותה דרכים. ובגי אנגריא נמי המתן עד
שמשו שאף מולך גרם ונפסיד שנינו: **מסה או נשברה.** שמשפיד
כל שכרו: **חייב.** המשכיר למכור העור והגבילה לכלבים ולהוסיף
מעוה ולהעמיד לו חמור או ישכור לו אחר בדמי גבילה שהרי חמור
זה שיעד לו או יחזור לו שכרו: **גמ'** דקא מפליג. צין הוחמה
להוחמה: **שפחה מחמת אויר.** לא הוחמה ולא הוחמה ומתה מעלמה
הואיל ושינה היה יכול לומר לו לא מתה זו אלא מחמת אויר לא
היתה לימודה ליגדל באויר הר וקשה לה או לא היתה לימודה באויר
בקעה וקשה לה: **אובצנא.** עייפות וייגעה ממשאה. הולוכו כהר
יכול לומר לו עייפות המעלה שעלתה לראש ההר הועיל לה מחילתה
על כן עייפה לה לאחר זמן כשהלכה בדרך החלקה וייגעה תחת
משאה ומתה. ואם שינה להולוכו בבקעה אע"פ שלא ראוה אותה
מועת ולא היוס חס מאד לומר הוחמה י"ל אם הלכה כהר היה
האויר שולט שם ונתן זה כח ולא חייג תחת משאה (ב) בבקעה
לא שלט בה אויר והיא היתה חסירה כח וייגעה לה:

שנעשית אנגריא. שנטולה לעבודת המלך: **אומר** לו. משכיר לשוכר:
הרי ענין לפניך. טלנה כמו שהיא סמויה ותלך שאף מולך גרם
כמו מולי וטוח (א) ואשר אותה דרכים. ובגי אנגריא נמי המתן עד
שמשו שאף מולך גרם ונפסיד שנינו: **מסה או נשברה.** שמשפיד
כל שכרו: **חייב.** המשכיר למכור העור והגבילה לכלבים ולהוסיף
מעוה ולהעמיד לו חמור או ישכור לו אחר בדמי גבילה שהרי חמור
זה שיעד לו או יחזור לו שכרו: **גמ'** דקא מפליג. צין הוחמה
להוחמה: **שפחה מחמת אויר.** לא הוחמה ולא הוחמה ומתה מעלמה
הואיל ושינה היה יכול לומר לו לא מתה זו אלא מחמת אויר לא
היתה לימודה ליגדל באויר הר וקשה לה או לא היתה לימודה באויר
בקעה וקשה לה: **אובצנא.** עייפות וייגעה ממשאה. הולוכו כהר
יכול לומר לו עייפות המעלה שעלתה לראש ההר הועיל לה מחילתה
על כן עייפה לה לאחר זמן כשהלכה בדרך החלקה וייגעה תחת
משאה ומתה. ואם שינה להולוכו בבקעה אע"פ שלא ראוה אותה
מועת ולא היוס חס מאד לומר הוחמה י"ל אם הלכה כהר היה
האויר שולט שם ונתן זה כח ולא חייג תחת משאה (ב) בבקעה
לא שלט בה אויר והיא היתה חסירה כח וייגעה לה:

ל"א א ב מ"י פ"ח מהל'
מכירה הלכה ה וע"י
נמ"מ סג ענין פ"ג
טו"ש ע"ה ח"ת ס"י ק"ק ענין
יג ענין ד'
ל"א ג ד מ"י פ"ט מהל'
שכירות הלכה ד סג
ענין פ"ט טו"ש ע"ה ח"ת ס"י
ע"ג ענין ו'
ל"ח ה מ"י ע"ס פ"ד הלכה
א טו"ש ע"ה ח"ת ס"י
ע"ג ענין ו'
ל"ב ר מ"י ע"ס טו"ש ע"ס
ענין ו'
ל"ז מ"י ע"ס פ"ה הלכה
א טו"ש ע"ה ח"ת ס"י
ח"ת ס"י ע"ג ענין ו':

אפשר שאם היה מולוכו שם לא היתה מתייגעת מחמת אויר והרוח ששולט שם או אם היה לו להולוכו בבקעה לא היתה מתייגעת שם לפי
שאין טורח שם כמו כהר ולהכי חייב אפילו למ"ד מחילתו בפשיטה וסופו באונס פטור אך על רבה דאמר בגון שהכשיה נחש קשה לריב"ס
אמאי נקט לדידיה הר ובקעה דה"ה מ' למינקט בקעה ובקעה א"ש דלעיל קלקול להשתנות מהר לבקעה טפי מבקעה לבקעה ואר"י דרבה לעומת
דאית ליה מחילתו בפשיטה וסופו באונס חייב כדמשמע בס"פ השובר את הפועלים (לקמן ד' נ: ושם) מדפריך ליה אצ"י אשפתא א"ש דלהכי נקט הר ובקעה
משום דהשתא הוי מחילתו בפשיטה לענין הוחמה והוחמה אבל אם שינה מבקעה לבקעה היה פטור דליכא מחילתו בפשיטה אדרש הכונס
(ב"ק ד' נו: ושם) דפריך ארבה דלמר והוא שחמרה הניחא למאן דאמר מחילתו בפשיטה וסופו באונס פטור אלא למ"ד חייב מאי אכיל למיימר
הוי מני למיפקר דרבה אדרבה דאית ליה הכא חייב אי גרם בתריווייהו רבה והשתא כל אלו אמוראים שזיין לתוך קוברים כרנא דאמר מלאך המות
מ"ל הכא כו' דלאצ"י דאמר הבבא דאגמא קטלה אוריא שיהיה אומר אויר רע כלל יותר מאויר אחר דלאו דוקא נקט הבבא דאגמא (ס) ה"ה כל שינוי
אויר כדמוכח בשמעתין דהתם הוא דנקט כסיפא הוחמה כהר והוחמה בבקעה חייב ה"ה מתה דרכה כיון דהוי מחילתו בפשיטה אלא דבפטור דהר
תני הוחמה אשמועינן אף על גב דחיימוס הוי כהר טעמא לפטור בבקעה לא מיפטור כהר אלא אדרבה הוי טעמא לחיובא וא"ת והא שמעינן ליה
מרישא דאפילו מתה דרכה חייב משום דהוי מחילתו בפשיטה לענין הוחמה כהר אלא אדרבה הוי טעמא כ"ש כשמתה ע"י החלקה דהר
וחיימוס דבקעה דמחייב וי"ל דאי לא אשמועינן כסיפא לא הוה ידעינן אמאי חשיב לה כרישא מחילתה בפשיטה לחיובא אפילו כמתה דרכה
וא"ת ולרנא וכל האמוראים דהכל דפטרי כמתה דרכה אמאי תני כסיפא הוחמה כהר והוחמה בבקעה פטור

אפשר שאם היה מולוכו שם לא היתה מתייגעת מחמת אויר והרוח ששולט שם או אם היה לו להולוכו בבקעה לא היתה מתייגעת שם לפי
שאין טורח שם כמו כהר ולהכי חייב אפילו למ"ד מחילתו בפשיטה וסופו באונס פטור אך על רבה דאמר בגון שהכשיה נחש קשה לריב"ס
אמאי נקט לדידיה הר ובקעה דה"ה מ' למינקט בקעה ובקעה א"ש דלעיל קלקול להשתנות מהר לבקעה טפי מבקעה לבקעה ואר"י דרבה לעומת
דאית ליה מחילתו בפשיטה וסופו באונס חייב כדמשמע בס"פ השובר את הפועלים (לקמן ד' נ: ושם) מדפריך ליה אצ"י אשפתא א"ש דלהכי נקט הר ובקעה
משום דהשתא הוי מחילתו בפשיטה לענין הוחמה והוחמה אבל אם שינה מבקעה לבקעה היה פטור דליכא מחילתו בפשיטה אדרש הכונס
(ב"ק ד' נו: ושם) דפריך ארבה דלמר והוא שחמרה הניחא למאן דאמר מחילתו בפשיטה וסופו באונס פטור אלא למ"ד חייב מאי אכיל למיימר
הוי מני למיפקר דרבה אדרבה דאית ליה הכא חייב אי גרם בתריווייהו רבה והשתא כל אלו אמוראים שזיין לתוך קוברים כרנא דאמר מלאך המות
מ"ל הכא כו' דלאצ"י דאמר הבבא דאגמא קטלה אוריא שיהיה אומר אויר רע כלל יותר מאויר אחר דלאו דוקא נקט הבבא דאגמא (ס) ה"ה כל שינוי
אויר כדמוכח בשמעתין דהתם הוא דנקט כסיפא הוחמה כהר והוחמה בבקעה חייב ה"ה מתה דרכה כיון דהוי מחילתו בפשיטה אלא דבפטור דהר
תני הוחמה אשמועינן אף על גב דחיימוס הוי כהר טעמא לפטור בבקעה לא מיפטור כהר אלא אדרבה הוי טעמא לחיובא וא"ת והא שמעינן ליה
מרישא דאפילו מתה דרכה חייב משום דהוי מחילתו בפשיטה לענין הוחמה כהר אלא אדרבה הוי טעמא כ"ש כשמתה ע"י החלקה דהר
וחיימוס דבקעה דמחייב וי"ל דאי לא אשמועינן כסיפא לא הוה ידעינן אמאי חשיב לה כרישא מחילתה בפשיטה לחיובא אפילו כמתה דרכה
וא"ת ולרנא וכל האמוראים דהכל דפטרי כמתה דרכה אמאי תני כסיפא הוחמה כהר והוחמה בבקעה פטור

ל"א א ב מ"י פ"ח מהל'
מכירה הלכה ה וע"י
נמ"מ סג ענין פ"ג
טו"ש ע"ה ח"ת ס"י ק"ק ענין
יג ענין ד'
ל"א ג ד מ"י פ"ט מהל'
שכירות הלכה ד סג
ענין פ"ט טו"ש ע"ה ח"ת ס"י
ע"ג ענין ו'
ל"ח ה מ"י ע"ס פ"ד הלכה
א טו"ש ע"ה ח"ת ס"י
ע"ג ענין ו'
ל"ב ר מ"י ע"ס טו"ש ע"ס
ענין ו'
ל"ז מ"י ע"ס פ"ה הלכה
א טו"ש ע"ה ח"ת ס"י
ח"ת ס"י ע"ג ענין ו':